

De vernietigingsplicht van geheimhoudersgesprekken: het College Bescherming Persoonsgegevens versus Donner

Citation for published version (APA):

Spronken, T. N. B. M. (2003). De vernietigingsplicht van geheimhoudersgesprekken: het College Bescherming Persoonsgegevens versus Donner. *Nieuwsbrief Strafrecht*.

Document status and date:

Published: 01/01/2003

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 04 May. 2023

Redactioneel

De vernietigingsplicht van geheimhouders-gesprekken: het College Bescherming Persoonsgegevens versus Donner

Op 16 juli 2003 heeft het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) het rapport "Onderzoek naar de waarborging van de vertrouwelijke communicatie van advocaten bij de interceptie van telecommunicatie" uitgebracht. Dit is gebeurd op verzoek van de Nederlandse Vereniging voor Strafrechtadvocaten (NVSA) en een aantal individuele advocaten. Deze hadden het CBP verzocht:

- een onderzoek in te stellen naar de naleving van de vernietigingsplicht als omschreven in artikel 125h tweede lid (oud) en artikel 126aa, tweede lid Sv vanaf de ingebruikneming van de digitale tapsystemen in 1994;
- een oordeel en aanbevelingen te geven over de kwaliteit van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de in politie en/of justitieregisters opgenomen personen, en
- een oordeel te geven over de instructie "Vernietiging geïntercepteerde gesprekken met geheimhouders" van het College van procureurs-generaal van 12 maart 2002 (zie Nieuwsbrief Strafrecht 2002, p. 266 e.v.).

De conclusies van het rapport zijn niet voor misverstand vatbaar. Volgens het CBP is de huidige werkwijze ten aanzien van het opnemen en registreren van vertrouwelijke telecommunicatie met een advocaat of andere

rechtshulpverlener onrechtmatig. Het CBP is van oordeel dat met name uit de wetsgeschiedenis van art. 126aa Sv moet worden afgeleid dat art. 126aa lid 2 Sv geen grondslag biedt voor stelselmatige kennisneming van communicatie tussen een advocaat en een burger door opsporingsambtenaren en officieren van justitie, zonder dat van bijzondere omstandigheden sprake is. Uit onderzoek is het CBP gebleken dat alle opgenomen telefoongesprekken met advocaten en andere rechtshulpverleners, ook als deze niet als verdachte zijn aangemerkt, stelselmatig worden beluisterd door een lid van het onderzoeksteam en vervolgens worden uitgewerkt en aan de zaakofficier van justitie ter kennis worden gebracht, zoals in bovengemelde instructie is vastgelegd. Het CBP acht deze werkwijze in strijd met het uitgangspunt van art. 126aa lid 2 Sv, dat bij het opnemen van gesprekken het verschoningsrecht van de advocaat wordt gerespecteerd: "Artikel 4 van het op dit artikel gebaseerde Besluit verplicht de opsporingsambtenaren tot het onverwijld in kennis stellen van de officier van justitie van het gegeven dat mededelingen zijn opgenomen die mogelijk onder het verschoningsrecht van de advocaat (of andere beroepsgeheimhouders) vallen. Dit impliceert geenszins een verplichting tot het uitwerken van de inhoud van de communicatie. Het onderdeel van de instructie dat opdracht geeft tot deze uitwerking is dan ook in strijd met de onmiskenbare strekking van artikel 126aa lid 2 Sv".

Het CBP is van oordeel dat in het algemeen de vertrouwelijkheid van de communicatie dient te worden gerespecteerd vanaf het moment waarop redelijkerwijs kenbaar is geworden dat de advocaat of rechtshulpverlener als zodanig aan de communicatie deelneemt en dat vervolgens verdere opname en registratie dient te worden gestaakt. Volgens het CBP ligt het op de weg van de advocaat maatregelen te treffen voor het scheppen van de vereiste duidelijkheid omtrent hun hoedanigheid, bijvoorbeeld

staan met vermindering van de op te leggen betalingsverplichting. De overschrijding van de redelijke termijn is voorts in belangrijke mate toe te schrijven aan de door de officier van justitie in gang gezette procedure tot het doen van een rechtshulpverzoek aan Suriname zonder de verdediging daaromtrent in te lichten. De OvJ wordt daarom in zijn vordering niet ontvankelijk verklaard.

[EVRM art. 6; Sr art. 36e]

379 Rechtbank Rotterdam p. 903

21 juli 2003, parketnr. 10.11042.03

Geen rechtsregel schrijft voor dat de verdachte recht heeft op tolkenbijstand bij de verhoren door de politie. Verhoor in een taal die de verdachte en de verbalisant beheersen is toelaatbaar (verg. Nieuwsbrief Strafrecht 2003, 353).

[EVRM art. 6]

380 Rechtbank Rotterdam p. 903

27 juni 2003, parketnr. 10.150111.02

Dover zaak. Voor de sluiting van het GVO op de voet van art. 258 lid 2 Sv is beslissend het moment van kennisgeving van de dagvaarding door de officier van justitie aan de RC. Nu het aanvankelijk niet toevoegen aan het dossier niet opzettelijk is geschied, is het OM niet niet ontvankelijk omdat eerst na de aanvang van het onderzoek ter terechtzitting van belang zijnde stukken aan het dossier zijn toegevoegd. Er is ook niet sprake van grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte. Voorzover de betrokken vreemdelingen over geldige reisdocumenten beschikten levert het handelen van de verdachte geen overtreding van art. 197a Sr op. Er is geen sprake van dat een van de onderzoeksteams gegevens onder zich had die dienden te worden vernietigd. Aan de geconstateerde stemherkenning komt geen zelfstandige bewijswaarde toe. Wegens onbetrouwbaarheid komen de vertaalde tapgesprekken niet voor het bewijs in aanmerking. Het bewijsverweer kan niet slagen voorzover de betrokken vreemdelingen niet over een rechtmatige verblijfstitel in Nederland beschikten. Overwegingen omtrent de straftoemeting ter zake van de bewezen verklaarde mensensmokkel (verg. Nieuwsbrief Strafrecht 2003, 311).

[EVRM art. 6, 8; Sr art. 197a; Sv art. 126g, 126o, 258 lid 2, 348, 358 lid 1, 359 leden 3 en 5] toezicht kredietwezen 1992 art. 82]

Nieuws Kort

Procederen in Straatsburg

p. 911

Voor een overzicht van inhoudsopgaven van jurisprudentiebladen van Sdu Uitgevers en Koninklijke Vermande zie <http://www.sdu.nl/uitgaven onder Strafrecht>.

oogd heeft hierin wijziging te brengen en verwezen wordt naar de gelijklopende conclusie van P.A.M. Mevis, DD 2003, p. 302.

Onmiddellijk na het verschijnen van het rapport is namens minister Donner in een persbericht duidelijk gemaakt dat hij de conclusies van het CBP niet deelt en hij de aanbevelingen niet zal opvolgen. Donner bevestigt dit nog eens in zijn antwoord op kamervragen hierover op 18 augustus 2003 en blijft bij zijn standpunt dat de inhoud van een gesprek bepalend is voor de vraag of een mededeling onder het verschoningsrecht valt en niet enkel het feit dat een geheimhouder aan het gesprek deelneemt.

Zo is er een patstelling ontstaan. Er ligt een klacht over deze kwestie bij het EHRM (zie Taru Spronken, 'Klacht EHRM over schending geheimhoudingsplicht advocaten', in: *Advocatenblad* 2002, p. 516-517), maar het duurt waarschijnlijk nog jaren voordat het EHRM hierover uitspraak doet. Het CBP heeft mogelijkheden tot het toepassen van bestuursdwang als aanbevelingen geheel in de wind worden geslagen en de NVSA beraadt zich over nader te zetten stappen.

Wordt vervolgd...

Bronnen: Rapport van 16 juli 2003 van het College Bescherming Persoonsgegevens "Onderzoek naar de waarborging van de vertrouwelijke communicatie van advocaten bij de interceptie van telecommunicatie", te raadplegen via www.cbppweb.nl; Antwoord op vragen gesteld door De Wit aan de minister van Justitie over het CBP en het mogelijk registreren van advocatengesprekken, Kamerstukken II 2002-2003 Aanhangsel van de Handelingen nr. 1728, p. 3613-3614.

Taru Spronken

Regelgeving

Aanwijzing kinderpornografie

Op 1 september 2003 is de Aanwijzing kinderpornografie (art. 240b Sr) in werking getreden. In deze aanwijzing wordt in de eerste plaats aandacht geschonken aan de strekking van het in oktober 2002 (partiële zedelijkheidswetgeving) gewijzigde art. 240b Sr. Vervolgens wordt in het onderdeel Opsporing aangegeven waar de prioriteiten dienen te liggen bij opsporing en vervolging in geval van verdenking van overtreding van art. 240b Sr. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen (pre)puberale kinderpornografie (leeftijd slachtoffer tot ongeveer vijftien jaar) en postpuberale kinderpornografie (leeftijd slachtoffer van ongeveer vijftien tot achttien jaar). Hoge prioriteit wordt in ieder geval toegekend aan de productie, verspreiding en het bezit van (pre)puberale kinderpornografie; de inhoud, met name afgebeelde en toegepaste gewelddadigheid dan wel een evidente afhankelijkheidsrelatie; de grootschaligheid en toegankelijke verspreiding en de commerciële productie van postpuberale kinderpornografie. Afbeeldingen of gegevensdragers bevattende een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt is betrokken, worden in beslag genomen. Er wordt op gewezen dat het van belang is dat ook de computer van de verdachte in beslag wordt genomen zodat inzicht kan worden verkregen in het gedrag van de verdachte ten aanzien van kinderpornografie en contacten en eventuele kinderpornografische netwerken kunnen worden vastgesteld. Het in beslag genomen materiaal dient niet in het proces-verbaal te worden op-